

**ТӨВ АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
Эцэст бус 1 ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ**

2024 оны 12 сарын 19 өдөр

Дугаар 17

Зуунмод

**Аймгийн 2025 оны төсөв
батлах тухай**

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.9, 35.1.18, 48 дугаар зүйлийн 48.1, Төсвийн тухай хуулийн 32¹ дүгээр зүйлийн 32^{1.5}, 64 дүгээр зүйлийн 64.1.2, Захиргааны ерөнхий хуулийн 49 дүгээр зүйлийн 49.1 дэх заалт, Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийг тус тус үндэслэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас **ТОГТООХ** нь:

Нэг. Аймгийн 2025 оны төсвийн орлогын нийт дүн, орлогын нэр төрлийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

		(мянган төгрөгөөр)
1.	Аймгийн төсвийн орлого бүгд	23,330,000.0
1.1.	Татварын орлого	23,125,000.0
1.1.1.	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	19,470,000.0
1.1.2.	Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	670,000.0
1.1.3.	Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөр	2,200,000.0
1.1.4.	Улсын тэмдэгтийн хураамж	785,000.0
1.2.	Татварын бус орлого	2,005,000.0
1.2.1.	Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг борлуулсны орлого	100,000.0
1.2.2.	Хүү, торгуулийн орлого	1,330,000.0
1.2.3.	Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг ашигласны төлбөр (түрээс)	60,000.0
1.2.4.	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	15,000.0
1.2.5.	Нэр заагдаагүй орлого	500,000.0
1.3.	Татварын буцаан олголт	-1,800,000.0

Хоёр. Аймгийн 2025 оны төсөвт төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

		/Мянган төгрөгөөр/
Д/д	ТЭЗ, түүний харьяа байгууллага	Орлогын дүн
2.1.	Аймгийн Засаг дарга	15,000,0
2.1.1.	Харьяалах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	15,000,0
2.1.1.1.	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	15,000,0

419401078

Гурав. Аймгийн 2025 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 93,869,245.5 мянган төгрөгөөр баталж, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор, дурдсан төсөв зарцуулах эрх олгосугай:

/Мянган төгрөгөөр/

3.1.	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга	1,631,909.8
3.1.1.	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	1,381,909.8
3.1.2.	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал	250,000.0
3.2.	Засаг дарга	30,305,968.0
3.2.1.	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	6,857,507.4
	Засаг даргын нөөц хөрөнгө	800,000.0
	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	444,562.3
	Орон нутгийн өмчийн арчилгаа, хамгаалалт, засвар үйлчилгээний төлбөр	41,300.0
3.2.2.	Байгаль орчны газар	1,981,910.3
	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	43,220.6
3.2.3.	Санхүүгийн хяналт, Дотоод аудитын алба	578,340.5
3.2.4.	Орон нутгийн өмчийн газар	715,926.0
	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	55,861.2
3.2.5.	Худалдан авах ажиллагааны газар	361,105.4
3.2.6.	Хот тохижуулах газар	2,133,847.0
	Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайн гэрэлтүүлэг	363,847.0
	Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайн цэвэрлэгээ, үйлчилгээ	1,325,000.0
	Хур хог хаягдал, орчны бохирдлыг устгах, цэвэрлэх үйлчилгээ	195,000.0
	Хотын дотор ногоон байгууламжийн үйлчилгээ	250,000.0
3.2.7.	Халамжийн сан	147,679.2
	Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ	29,959.2
	Амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	117,720.0
3.2.8.	Засаг дарга Ерөнхий данс	13,625,853.0
	Ахмадын байгууллагын урсгал зардал	133,320.3
	Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зардал	197,795.0
	Мал эмнэлгийн үйлчилгээ	241,875.0
	Орон нутгийн замын засвар үйлчилгээ	2,000,000.0
	Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээ	693,000.0
	Засгийн газрын зээлийн эргэн төлөлт	18,410.0
	Аз жаргалын өргөө хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хамгаалалтын байрны тогтмол зардал	92,349.2
	Төрийн албан хаагчдын орон нутгийн нэмэгдэл цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэл /шилжих үлдэгдэл/	7,171,532.2
	Хуваарилагдаагүй зардал	3,077,571.3
3.2.10.	Соёл, урлагийн үйлчилгээ	1,024,852.7

	Үүнээс: Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	1,024,852.7
	Аймгийн Музей	79,538.6
	Номын сан	155,169.5
	Монгол Туургатан театр	790,144.6
3.2.11.	Биеийн тамир, спортын үйлчилгээ	479,914.2
	Үүнээс: Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	479,914.2
	Биеийн тамир спортын газар	479,914.2
3.2.12.	Мэргэжлийн Боловсрол	1,226,715.0
	Үүнээс: Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	1,226,715.0
	Зуунмод Политехниик коллеж	468,095.5
	Баянчандмань Политехник коллеж	758,619.5
3.2.13.	Насан туршийн суралцахуйн төв	39,613.5
	Үүнээс: Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	39,613.5
	Насан туршийн суралцахуйн төв	39,613.5
3.2.14.	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	1,132,703.8
	Үүнээс: Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	1,132,703.8
	Нэгдсэн эмнэлэг	1,132,703.8
3.3.	Хөрөнгийн зардлын дээд хэмжээ	22,218,286.3
3.3.1.	Үүнээс: Орон нутгийн өмчийн их засвар	3,600,000.0
3.3.2.	Төсвийн хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээ (шилжих үлдэгдэл)	5,225,000.0
3.3.3.	Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалт	10,461,921.3
3.3.4.	ОНХС-ийн шилжих үлдэгдэл	2,931,365.0
3.4.	Сумдад олгох санхүүгийн дэмжлэг	21,227,782.7
3.5.	Сумдын ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлгийн дүн	18,485,298.7

Дөрөв. Аймгийн 2025 оны төсвийн жилд аймгийн төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний зардлын хэмжээг **8,825,000.0** мянган төгрөг, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэрээр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний зардлын хэмжээг **13,393,286.3** мянган төгрөгөөр тус тус баталсугай.

Тав. Аймгийн 2025 оны төсвийн жилд аймгийн төсвөөс сумын төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

		<i>/Мянган төгрөгөөр/</i>
5.1.	Санхүүгийн дэмжлэгийн дүн	21,227,782.7
5.1.1.	Алтанбулаг	115,081.4
5.1.2.	Аргалант	512,743.3
5.1.3.	Архуст	918,830.8
5.1.4.	Батсүмбэр	534,574.4
5.1.5.	Баяндэлгэр	1,091,761.3
5.1.6.	Баянжаргалан	708,058.7
5.1.7.	Баян-Өнжүүл	1,060,848.8
5.1.8.	Баянхангай	1,147,512.4
5.1.9.	Баянцагаан	1,015,055.8

5.1.10.	Баянцогт	1,079,019.1
5.1.11.	Борнуур	1,203,223.3
5.1.12.	Бүрэн	1,170,736.0
5.1.13.	Дэлгэрхаан	1,131,918.4
5.1.14.	Жаргалант	451,645.9
5.1.15.	Лүн	1,480,378.7
5.1.16.	Мөнгөнморьт	1,167,484.3
5.1.17.	Өндөрширээт	1,271,973.7
5.1.18.	Сүмбэр	1,179,438.5
5.1.19.	Угтаалцайдам	1,234,647.2
5.1.20.	Цээл	1,170,957.1
5.1.21.	Эрдэнэ	450,919.0
5.1.22.	Эрдэнэсант	1,130,974.6

Зургаа. Аймгийн 2025 оны төсвийн жилд сумын төсвөөс аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

/Мянган төгрөгөөр/

6.1.	Төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ	24,110,105.6
6.1.1.	Баян	48,837.0
6.1.2.	Баянчандмань	159,148.8
6.1.3.	Заамар	663,843.0
6.1.4.	Зуунмод	5,877,611.7
6.1.5.	Сэргэлэн	17,360,665.1

Долоо. Аймгийн 2025 оны төсвийн жилд сумын орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлгийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

/Мянган төгрөгөөр/

7.1.	Аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дүн	10,461,921.3
7.2.	Нийт суманд хуваарилах дүн	18,485,298.7
7.2.1.	Алтанбулаг	658,867.1
7.2.2.	Аргалант	168,168.5
7.2.3.	Архуст	242,953.5
7.2.4.	Батсүмбэр	578,488.9
7.2.5.	Баян	1,716,857.5
7.2.6.	Баяндэлгэр	387,060.8
7.2.7.	Баянжаргалан	2,724,104.3
7.2.8.	Баян-Өнжүүл	709,933.2
7.2.9.	Баянхангай	160,556.1
7.2.10.	Баянцагаан	655,790.2
7.2.11.	Баянцогт	412,807.7
7.2.12.	Баянчандмань	351,879.1
7.2.13.	Борнуур	401,881.3
7.2.14.	Бүрэн	680,452.1
7.2.15.	Дэлгэрхаан	318,329.9
7.2.16.	Жаргалант	620,742.7
7.2.17.	Заамар	2,182,528.9
7.2.18.	Зуунмод	1,154,646.4
7.2.19.	Лүн	358,124.9
7.2.20.	Мөнгөнморьт	793,723.5
7.2.21.	Өндөрширээт	364,078.9

7.2.22.	Сүмбэр	263,569.5
7.2.23.	Сэргэлэн	573,268.1
7.2.24.	Угтаалцайдам	309,379.1
7.2.25.	Цээл	321,846.4
7.2.26.	Эрдэнэ	912,382.8
7.2.27.	Эрдэнэсант	462,877.3

Найм. Монгол Улсын төсөвт 2025 онд дор дурдсан зээлийн эргэн төлөх үндсэн төлбөр болон хүүгийн төлбөр төлсүгэй:

<i>/Мянган төгрөгөөр/</i>		
№	Төслийн нэр	Нийт төлбөр
1	Төв аймгийн ЗДТГ	18,410.0

Ес. Аймгийн 2025 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг **93,869,245.5** мянган төгрөг буюу дор дурдсанаар баталсугай:

- Аймгийн татварын болон татварын бус орлого **23,330,000.0** мянган төгрөг
- Аймгийн төсөвт Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг **2,154,022.7** мянган төгрөг
- Аймгийн төсөвт Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох орлогын шилжүүлэг **28,947,220.0** мянган төгрөг
- Аймгийн төсвийн урд оны шилжих үлдэгдэл **12,396,532.2** мянган төгрөг
- Аймгийн ОНХС-ийн урд оны шилжих үлдэгдэл **2,931,365.0** мянган төгрөг
- Сумын төсвөөс аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын дүн **24,110,105.6** мянган төгрөг

Арав. “Аймгийн төсвийн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоон хэмжээний үзүүлэлт”-ийг 1 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

Арван нэг. “Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх барилга байгууламж, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”-ыг 2 дугаар хавсралтаар баталсугай.

Арван хоёр. “Аймгийн замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх барилга байгууламж, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”-ыг 3 дугаар хавсралтаар баталсугай.

Арван гурав. “Аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”-ыг 4 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

Арван дөрөв. “Аймгийн Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-г 5 дугаар хавсралтаар баталсугай.

Арван тав. Аймгийн 2025 оны төсвийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор аймгийн Засаг дарга (Л.Төмөрчөдөр)-д ДААЛГАХ нь:

1. Татварын орлогыг нэр төрөл, нийт дүнгээр сар, улирал бүр жигд ханган биелүүлэх,

2. Тухайн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийг татварын удирдлагын нэгдсэн системд бүртгүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх, мөн харьяа татварын албатай хамтран татвар төлөгчийн цахим төлбөрийн баримтын бүртгэлд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх,
3. Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшлын зардлыг шинэчлэн тогтоосон албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг баримтлан батлагдсан төсөвтөө багтаан, өр үүсгэхгүй байхаар тооцож санхүүжүүлэхийг анхаарах, үр ашиггүй давхардсан чиг үүрэг бүхий ажлын алба, орон тоог цомхотгох, төрийн зарим чиг үүргийг хувийн хэвшлээр гүйцэтгүүлэх зэргээр цалин хөлсний зардлыг хэмнэх,
4. Төсвийн байгууллагын ажиллах хүч, хүний нөөцийг үр дүнтэй байлгах зорилгоор шинээр бүтэц байгуулж, орон тоо нэмэгдүүлэхгүй байх,
5. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн зарцуулалтыг үр ашигтай болгох, орон нутгийн засаглалыг дэмжих, сайжруулах зорилгоор сумдад хуваарилсан хөрөнгийг иргэд, олон нийтийн оролцоонд тулгуурлан төлөвлөх, хуваарилах, гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сайжруулж, хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулах,
6. Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлыг Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 18.1-т заасны дагуу төлөвлөж, зориулалтын дагуу захиран зарцуулахад онцгойлон анхаарах.

Арван зургаа. Монгол Улсын 2025 оны төсөвт Ерөнхийлөгчийн тавьсан хоригийн дагуу шинэчлэн батлагдсан улсын төсөвтэй уялдуулан аймгийн 2025 оны төсвийг баталсан тул аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн ээлжит 2 дугаар хуралдааны 06 дугаар тогтоолыг хүчингүйд тооцсугай.

Арван долоо. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Төсөв санхүү, эдийн засгийн хөгжлийн хороонд даалгасугай.

ДАРГА Н.ЭНХБОЛД

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн
Ээлжит бус 1-дүгээр хуралдааны 17 дугаар
тогтоолын нэгдүгээр хавсралт

АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧ НАРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР,
ХҮРЭХ ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХ ЧАНАРЫН БОЛОН ТООН ХЭМЖЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

№	Хөтөлбөрийн код	Хөтөлбөрийн нэр	Хөтөлбөрийн хүрэх үр дүн	Хөтөлбөрийн үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	Суурь он	Суурь түвшин	2025 оны зорилтот түвшин	Хөтөлбөрийн төсөв (мян.төг)
Төв аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга									
1	70105	Орон нутгийн еерөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагаа	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын шийдвэр нь орон нутгийн хөгжлийг дэмжихэд чиглэнэ.	ИТХ-ын шийдвэрийн хэрэгжилт	хувь	2022	90.3%	91.0%	1,381,909.8
2	70709	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	Гэмт хэрэг, зөрчлийг бууруулна.	Гэмт хэрэг, зөрчлийн бууралтын хувь (2022 онд 754 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн) ¹	хувь	2022		5%	250,000.0
Төв аймгийн Засаг дарга									
1	70106	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын	Төрийн үйлчилгээний чанар,	Бодлогын баримт бичгийн шийдвэрлэлтийн	хувь	2022	72.2%	75.0%	6,857,507.4

¹ Төв аймгийн 2022 оны статистикийн Бюллетень, танилцуулга 65-р хуудас
chrome-extension://efaidnbmnnnibpccojplcfindmkaj/https://imedee.nso.mn:3005/api/articles/imagesCk/1681214179803-nso-2022-12%202a.pdf

2	71411	Хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага	хүртээмжийг сайжруулна. Байгаль орчны салбарын хууль тогтоомжийг олон нийтэд сурталчлах, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах	хувь	2022	93.9%	94.0%	1,981,910.3
3	70429	Санхүүгийн хяналт, дотоод аудит, эрсдлийн удирдлага	Төсөв, санхүүгийн сахилга бат хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлнэ. Бага, дунд эрсдэлтэй байгууллагын тоо нэмэгдэж, их эрсдэл буурсан байна.	Шалгасан байгууллагын тоо, эрсдлийн үнэлгээний бууралт	2022	117 (их 3, дунд 70, бага 44)	111 (их 6, дунд 57, бага 48)	578,340.5
4	70426	Төрийн өмчийг хэрэгжүүлэх	Орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалт, хяналтыг сайжруулна.	Орон нутгийн өмчийн байгууллагын өмч хөрөнгийн тооллогын хувь	2022	100%	100%	715,926.0
5	70418	Худалдан авах ажиллагаа	Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан хөрөнгө оруулалт, бүтээн	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт	2022		>90.0%	361,105.4

6	71502	Хот байгуулалт, тохижилт	байгуулалтын арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг бүрэн зохион байгуулна.	Нийтийн эзэмшлийн зам талбайн цэвэрлэгээ	Цэвэрлэсэн талбай	м ²	2022	203.0	246.5	2,133,847.0
7	71902	Нийгмийн халамж	Зорилтот бүлгийг халамжийн үйлчилгээнд хамруулсан байдал	Нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан бүлэг, иргэд	бүлгийн тоо, иргэний тоо		2023	5, 46	15, 60	147,679.2
8	72208	Ахмад настны хөгжил, хамгаалал	Ахмад настны талаарх төрийн тодорхой чиг үүргийг гүйцэтгэж, ахмад настанд чиглэсэн арга хэмжээний тоог нэмэгдүүлнэ.	Ахмад настанд чиглэн зохион байгуулсан арга хэмжээ	тоо		2022		54	133,320.3
9	70801	Мал аж ахуйг хөгжүүлэх	Малын гоц халдварт өвчнийг бууруулна	Вакцинд хамрагдсан мал (мянга)	тоо		2023	1,025.0	1,320.0	439,670.0
10	71101	Автозам	Орон нутгийн авто зам, замын байгууламжийг нэмэгдүүлэн иргэдийн аюулгүй зорчих нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Засвар арчлалтанд хамрагдах замын урт	км		2022	133.8	142.5	2,000,000.0
11	71403	Ойжуулалт	Төв суурин	Орлогын	тоо		2022	2,000.0	2,200.0	693,000.0

		газрын ногоон байгууламж, ойжуулалтын талбайг нэмэгдүүлэх замаар уур амьсгалын өөрчлөлт, цөлжилтийг бууруулна.	телевлегөөний биелэлт					
12	71702	Соёл урлаг	Иргэдэд хүргэсэн соёл урлагийн арга хэмжээ	тоо	2022	246	350	1,024,852.7
13	71701	Биеийн тамир, спорт	Спортын төрлөөр хичээллэгсэдийн тоог нэмэгдүүлнэ.	тоо	2022	55218	57000	479,914.2
14	71804	Мэргэжлийн боловсрол	Мэргэжлийн боловсрол эзэмшин төгсөгчдийг хөдөлмөр эрхлэх боломжоор хангана.	хувь	2022	66.5%	70.3%	1,226,715.0
15	71806	Насан туршийн болон албан бус боловсрол	Иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн сургалт зохион байгуулах	тоо	2022	5320	5340	39,613.5
16	71600	Эрүүл мэнд	Хүн амын дундаж наслалтын хувийг	тоо	2022	72.6 ²	73.6 ³	1,132,703.8

² Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан, Хүн амын статистик (ХҮН АМЫН ДУНДАЖ НАСЛАЛТ, хүйс, аймаг/нийслэлээр)

³ Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр

17	70106	Хөрөнгө оруулалт	нэмэгдүүлнэ Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хийгдэж буй хөрөнгө оруулалт	Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт	хувь	2022	85,0%	>=90,0%	22,218,286.3
----	-------	------------------	--	--	------	------	-------	---------	--------------

---000---

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн
Ээлжит бус 1 дүгээр хуралдааны 17 дугаар
тогтоолын хоёрдугаар хавсралт

АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ЖИЛД
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖ, ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ЖАГСААЛТ (ШИЛЖИХ ҮЛДЭГДЭЛ)

(мянган төгрөгөөр)

№	Төсөл арга хэмжээний нэр, хүчин чадал байршил	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг	2025 онд санхүүжих дүн
		Эхлэх	Дуусах		
1	Төрийн албан хаагчдад олгох орон нутгийн нэмэгдэл цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал	2025	2025	7,171,532.2	7,171,532.2
2	Газар тариалангийн салбарт улаан буудай, төмсний үрийн шинэчлэл хийх зардал	2025	2025	1,000,000.0	1,000,000.0
3	Зүүн бүсийн сум дундын техник үйлчилгээний төв байгуулах зардал	2025	2025	880,000.0	880,000.0
4	Сумын автомашин шинэчлэх зардал 5 сум	2025	2025	400,000.0	400,000.0
5	Аймгийн ЗДТГ-ын автомашины парк шинэчлэх хийх	2025	2025	300,000.0	300,000.0
6	Авто замын зураг төсөл боловсруулах зардлын санхүүжилт, (Өндөрширээт, Архуст)	2025	2025	465,000.0	465,000.0
7	Зуунмод сумын 1-р баг, нийгмийн даатгал, 18-р байрны орчимд газар чөлөөлж, тохижилт хийх зардал	2025	2025	560,000.0	560,000.0
8	Эрдэнэсант сумын ЗДТГ-ын барилгын зураг төсөв хийлгэх	2025	2025	60,000.0	60,000.0
9	Мөнгөнморьт сумын Хэрлэн голын гүүр, бирвааз шинэчлэх зардал	2025	2025	150,000.0	150,000.0
10	Бүрэн сумын төвийн худалдааны гудамжны автозамын зураг хийлгэх	2025	2025	60,000.0	60,000.0
11	Аймгийн төвийн орон сууцны шугам сүлжээнд ус цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулах	2025	2025	200,000.0	200,000.0
12	Улсын их Хурлаас гаргаж буй хууль тогтоомжийг иргэдэд сурталчлан таниулах танхим	2025	2025	150,000.0	150,000.0

	тохижуулах зардал				
13	Түрээсийн орон сууц хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зардал	2025	2025	1,000,000.0	1,000,000.0
НИЙТ ДҮН				12,396,532.2	12,396,532.2

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 19-ны өдрийн
Ээлжит бус 1 дүгээр хуралдааны 17 дугаар
тогтоолын гуравдугаар хавсралт

АЙМГИЙН ЗАМЫН САНГИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН
ЖИЛД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖ, ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ЖАГСААЛТ

(мянган төгрөгөөр)

№	Төсөл арга хэмжээний нэр	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг	2023 онд санхүүжих дүн
		эхлэх	дуусах		
1	Автозамын өвөл, зуны арчлалтын ажил /Зуунмод сум/	2025	2025	171,500.0	171,500.0
2	Хатуу хучилттай авто замын нүхний засвар /Зуунмод сум/	2025	2025	100,000.0	100,000.0
3	Сумдын автозамын засвар арчлалтын зардал	2025	2025	300,000.0	300,000.0
4	Авто замын их засвар, шинэчлэлт /Зуунмод сум, Номт баг төр захиргааны 2-р байрны уулзвараас НЭ-ийн зүүн уулзвар хүртэл/	2025	2025	1,275,500.0	1,275,500.0
5	Авто замын тэмдэгжүүлэлт, / Сумдад, мэдээллийн тэмдэг/	2025	2025	50,000.0	50,000.0
6	Зуунмод шинэ нисэх хүрэх автозамын уулзварт гэрэлтүүлэг хийх зардал	2025	2025	100,000.0	100,000.0
7	Орон нутгийн замын санд хураамж төвлөрүүлэх зардал	2025	2025	3,000.0	3,000.0
	Дүн			2,000,000.0	2,000,000.0

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 19-ны өдрийн
Ээлжит бус 1 дүгээр хуралдааны 17 дугаар
тогтоолын дөрөвдүгээр хавсралт

АЙМГИЙН ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ЖИЛД
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЖАГСААЛТ

(мянган төгрөг)

№	Төсөл арга хэмжээний нэр	Хамрах салбар	Он	Төсөвт өртөг	2025 онд санхүүжих дүн
1	Зуунмод хотын төвийн Самбуугийн гудамж, Бодоогийн гудамж, Худалдааны гудамжны авто замыг 4 эгнээ болгон өргөтгөн шинэчлэх зураг төсөө боловсруулах, ажлыг эхлүүлэх	Дэд бүтэц	2025	4,000,000.0	4,000,000.0
2	Зуунмод хотын орон сууцнуудын дулааны 3-р хэлхээний шугамын урсгал зардалд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	Дэд бүтэц	2025	1,000,000.0	1,000,000.0
3	Аймгийн төвийн халаалтын хэсгүүдийн тогоо шинэчлэх, шугам сүлжээний их засварын ажил	Нийтийн аж ахуй	2025	1,800,000.0	1,800,000.0
4	Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн барилгыг цахилгаан шаттай болгох ажил	Эрүүл мэнд	2025	293,000.0	293,000.0
5	Сүү боловсруулах жижиг үйлдвэр, цех байгуулах (Цээл, Батсүмбэр сум)	Жижиг дунд үйлдвэрлэл	2025	600,000.0	600,000.0
6	Зуунмод суманд баригдах хөрсний ус шүүрүүлэх шугам хоолойн ажил 700 м	Дэд бүтэц	2025	665,489.1	665,489.1
7	Хүүхэд, залуучуудын спорт цогцолбор барих ажлыг эхлүүлэх зардал	Нийгэм, дэд бүтэц	2025	2,095,432.2	2,095,432.2
8	Сумдад шуудангийн үйлчилгээг хэвийн явуулахад зориулан санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх (Баянцагаан, Бүрэн, Дэлгэрхаан, Баянцогт, Аргалант, Өндөрширээт, Сүмбэр, Баянчандмань)	Дэд бүтэц	2025	8,000.0	8,000.0
	ДҮН				10,461,921.3

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдрийн
ээлжит бус 1 дүгээр хуралдааны 17 дугаар
тогтоолын тавдугаар хавсралт

АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ НӨХӨН СЭРГЭЭХ
АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Мөнгөн дүн	Шалгуур үзүүлэлт	Зорилтот түвшин	Тайлбар
1	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас хөндөгдөж орхигдсон талбайд нөхөн сэргээлт хийх	40,000.0	Нөхөн сэргээлт хийгдсэн га талбайгаар	8	Сэргэлэн сумын нутагт хөндөгдөж эзэнгүй орхигдсон газруудад орон нутгийн саналын дагуу хийж гүйцэтгэнэ
2	Байгаль орчны салбарын нэгдсэн хяналт шалгалт зохион байгуулах	20,000.0	Хийгдсэн хяналт шалгалтын тоогоор	9	Уул уурхайн чиглэлийн 3, Ойн чиглэлээр-2, Усны чиглэлээр-1, Орчны бохирдолын чиглэлээр-1, Биологийн төрөл зүйлийн чиглэлээр-2,
3	Уст цэгийн тооллого, судалгаа хийх (Туул голын сав газрын захиргаа)	20,000.0	Тооллого хийсэн сумын тоогоор	11	Алтанбулаг, Аргалант, Баянхангай, Баянцогт, Заамар, Лүн, Өндөрширээт, Угтаалцайдам, Эрдэнэ, Эрдэнэсант, Зуунмод
4	Уст цэгийн тооллого, судалгаа хийх (Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газрын захиргаа)	20,000.0	Тооллого хийсэн сумын тоогоор	6	Сэргэлэн, Баян, Баянцагаан, Баян-Өнжүүл, Бүрэн, Дэлгэрхаан
5	Сумдын төвийн ундны усны худаг цэнгэгжүүлэх төхөөрөмж суурилуулна	80,000.0	Төхөөрөмж суурилуулсан хурдгийн тоогоор	2	Эрдэнэ Ар жанчивлангийн худаг (хүнцэл, уран, радон агууламж их), Сүмбэр сум Баянхошууны худаг (хүнцэл, манганы агууламж их)
6	Сум, багийн төвийн ундны усны худагт ус түгээх цахим төхөөрөмж суурилуулах	40,000.0	Төхөөрөмж суурилуулсан хурдгийн тоогоор	4	Баянчандмань, Сүмбэр, Лүн
7	Усны сан бүхий газрын	20,000.0	Тэмдэгжүүлэлтийн	25	Хараа, Сөгнөгөр, Баянгол, Туул голын

	хамгаалалтын бүсийн тэмдэгжүүлэлт хийж суурилуулах		тоогоор		хамгаалалтын бүсийг тэмдэгжүүлнэ.
8	Тал хээрийн 4 суманд Цөлжилтийн эсрэг тэмцэх, сургалт танин мэдэхүйн танхим тохижуулах ажлыг сумын ЕБСургуульд байгуулах.	16,000.0	Аймгийн 4 сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн анги танхим тохижуулсан байх	21 сум	Аймгийн Алтанбулаг, Сэргэлэн, Өндөрширээт, Дэлгэрхаан сумдын ерөнхий боловсролын сургуульд тус бүр нэг танхим тохижуулж гүйцэтгэнэ.
9	Зуунмод суманд нийтийн ариун цэврийн байгууламж барих	158,000.0	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	1	Эко жорлон арга хэмжээний хүрээнд хөрсний бохирдлыг бууруулах, Мөнх-Алдарын талбай орчим нийтийн бие засах орчин үеийн байгууламж байгуулна. /Зуунмод сумын ЗДТГ-аас баталсан зураг, төсөв/
10	Хүн амыг эрүүл аюулгүй усаар хангах ажлын хүрээнд орон сууцны барилгуудад усны шүүлтүүр тавих	94,000.0	шүүлтүүр тавьсан орон сууцны тоогоор	4	Зуунмод сумын сонгогдсон орон сууцанд
11	Батсүмбэр суманд хог шатаах утаагүй зуух байгуулах	50,000.0	Хог шатаах утаагүй зуух байгуулсан байх	1	
12	Бүрэн суманд ундны усны худаг гаргах, ус шүүх төхөөрөмжийн хамт	60,000.0	Ус шүүх төхөөрөмжтэй ундны усны худаг гаргасан байх	1	
13	Төв аймгийн ерөнхий агнуур зохион байгуулалтын судалгаа, төлөвлөгөө боловсруулах	50,000.0	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	1	Амьтны тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.3 дахь заалтаар аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Засаг дарга харьяалах нутаг дэвсгэртээ агнуур зохион байгуулалтыг 5 жил тутамд хийлгэж, үйлдвэрлэлийн зориулалтаар агналт явуулсан тохиолдолд жил бүр тооллого хийхээр заасны дагуу 2025-2030 онд хэрэгжүүлэх ерөнхий агнуур зохион байгуулалт

хийлгэнэ.			
Байгалийн ургамлын тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.1 дэх заалтад "Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглаж байгаа ургамлын тархац, нөөцийн судалгааг 5 жил тутамд төрийн захиргааны төв байгууллага, шинжлэх ухааны байгууллагатай хамтран явуулна" гэж заасны дагуу 2025-2030 онд хэрэгжих ургамлын судалгааны ажил хийлгэнэ.	1	Төв аймгийн хэмжээнд ургамлын тархац, нөөц тогтоох судалгааны ажил 25,000.0	693,000.0
		Бүгд	

---000---